

«Там, у зоні відчуження, одразу було зрозуміло, хто є хто»

Аварія, яка трапилася 26 квітня 1986 року на четвертому енергоблоці Чорнобильської атомної електростанції, стала однією з найбільших катастроф в історії людства. Полтавщина не належить до регіонів, котрі постраждали внаслідок трагедії. Однак більш як 300 полтавських пожежників брали участь у ліквідації аварії на ЧАЕС, 7 тисяч військових запасу та солдат строкової служби, які на той час служили на території області, виконували роботи на місці аварії, ще понад 500 осіб працювали на різних господарських роботах. А відтак, можна вважати, що й Полтавщина є «чорнобильським» регіоном, бо страждає не лише територія – страждають передусім люди.

48

За роки, що минули, ми всі пройшли складний шлях усвідомлення й переосмислення величезного комплексу проблем, пов'язаного із застосуванням високих і нерідко небезпечних технологій. Незмінним залишається одне – найглибша повага до людей, які закрили собою світ від атомного лиха, що вирвалося зі зруйнованого четвертого блока ЧАЕС. Що згадують тепер ці люди, що хвилює їх нині?

– Щоразу день 26 квітня має нагадувати суспільству й про проблеми ліквідаторів-чорнобильців, найважливіша з яких – недостатність для нормального життя розмір пенсії, – каже полтавець, **ліквідатор першої категорії, інвалід другої групи Микола МІЩУК.**

Сам Микола Іванович на все життя запам'ятав події, учасником яких йому випало бути. Адже вперше потрапив у Чорнобиль ще навчаючись у Черкаському училищі пожежної охорони. «Тоді, 1986 року, нас, як то кажуть, спрожогу туди кинули, а потім схаменулися: так у вас же, мовляв, навіть жодних документів із собою нема!».

– А вдруге потрапив до зони вже 1990 року, коли служив у Полтаві в СВПЧ-3, – продовжує Микола Іванович. – Був начальником караулу. Всяке довелось пережити, всього побачити! Пожежа в зоні – це надзвичайна пригода, адже рівень радіації тоді зростає в десятки разів. Літньої пори найбільше дошкуляли нам так звані верхові пожежі, які потрібно було ліквідувати. До речі, там уперше побачив, як «стріляють» соснові шишки: вони розлітаються на сотню метрів і створюють нові джерела вогню, запалюючи суху траву... На ліквідацію пожеж нас інколи «викидали» навіть із вертольотів, а одного разу так і «забули» після виконання завдання... Пам'ятатиму й таке: в одному з сіл була унікальна дерев'яна церква XVII століття, споруджена, як то кажуть, без єдиного гвіздка. Мені доводилося її бачити, а потім під час однієї з пожеж вогонь добрався й до неї... Ми не встигли туди на якісь лічені хвилини!

Доводилося спостерігати також, як ведуть себе під час пожежі дикі тварини. Якось гасили пожежу в лісі, де на галявині, не зайнятій вогнем, збився до купи цілий «зоопарк»: тут були і кабани, і вовки, і зайці, і лосі... Одного одного вони, звісно, не чіпали й до нас поставилися з «розумінням». Їм зробили своєрідний коридор, а одного лося наш сержант (іхтіолог за професією) виводив особисто. До речі, в зоні було багато так званих самоселів – людей, які не бажали покидати рідні місця. І їм усіляко допомагали, навіть продуктами ділилися, питною водою. А одного разу виявили мародерів, котрі жили в одному з покинутих сіл: з'ясувалося, що це злочинці, які «числилися» у всесоюзному розшуку. І якби не пожежа, то невідомо, скільки цих воли переховувалися б.

З боєм у серці згадує Микола Міщук своїх товаришів, котрі вже відійшли за одвічну межу.

– Щоразу, коли зустрічаємося з побратимами, то найпечальніше, коли хтось повідомляє чергову сумну новину: вже і того нема, і того... Усі ці люди свого часу з честю виконали свій обов'язок, бо в Чорнобилі все було, як і на війні: першими в бій із вогнем ішли найсміливіші. Та й узагалі слабкодухі якимось одразу відсіювалися, залишалися поруч лише ті, на кого за будь-якої небезпеки, у будь-яку хвилину можна було покласти, як на самого себе. Там, у зоні відчуження, ми ставали ближчими одне до одного, бо одразу було зрозуміло, хто є хто!

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

– Адже з кожним роком ми старіємо, здоров'я підводить, а ліки дорожчають і наша «безкоштовна» медицина теж. Тоді як різні державні програми підтримки скорочуються, пільги урізають. А особливо непокоїть те, що ми не можемо домогтися від держави виплати належної пенсії. Як відомо, свого часу навіть Конституційний суд ухвалив відповідне рішення, однак в останні роки воно фактично саботується самою державою. Лише окремим людям вдалося через суди «вирвати» ці кошти (і то не завжди законним шляхом, ймовірно, через «куплених» суддів). Навіть рішення Європейського суду, який задовольнив позови сотень чорнобильців, зокрема й мій, ігнорують. Звісно, за таких підходів важко вірити в те, що наша держава здатна виконувати свої зобов'язання. До того ж незалежно від того, хто перебуває при владі. Нині щось схоже спостерігається і з тими, хто втратив своє здоров'я в зоні АТО. Але тут, звісно, держава поводить себе обережніше, намагається, принаймні попервах, виконувати обіцянки, бо з людьми, які пройшли АТО, жартувати не варто. А про нас, виходить, можна забути?